

Drogi Peterze¹ i inni członkowie PWG²,

Dziękuję Peterowi i wielu z Was za spotkanie podczas GA ENRD w Brukseli. Dziękuję Peterowi za trzeci raport z postępu prac, ale zdecydowanie nie zgadzam z częścią zdania "*nie ma czegoś takiego jak „idealna” procedura międzynarodowego projektu współpracy (TNC³)*". Może to jest trudne, aby mieć coś "idealnego", ale nie dyskutowaliśmy o tym. Moim zdaniem "idealna" procedura TNC jest kluczowym zagadnieniem, wyjściowym do innych zagadnień. Mam jasne przekonanie o tym, co może być tą "idealną" procedurą TNC i jest ono tożsame z przekonaniem, jakie ma Komisja Europejska.

Wysłałem Wam dokument i umieściłem go na VIIMA⁴ (w dziale „dokumenty bazowe”) pod tytułem: "*Najważniejsze lekcje (nauki) o współpracy w ramach podejścia LEADER. Przegląd wyników z okresu 2007-2013*"⁵. Są w tym dokumencie pewne zalecenia dla procedur współpracy międzynarodowej. Pierwsze zalecenie brzmi: "***Idealnie byłoby umożliwić LGD, aby te same wybierały i zatwierdzały projekty współpracy, zamiast konieczności aplikowania do instytucji zarządzającej (IZ) lub instytucji pośredniczącej (IP)***". Niniejszy dokument został przygotowany przez ENRD i przedstawiony przez Komisję Europejską podczas konferencji w Mediolanie w 2015 r. Prawdopodobnie te kluczowe lekcje (nauki) pochodzą z raportu „Stan realizacji Działania 421 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w UE-27”⁶ (2014 r.). Ten raport został przygotowany w oparciu o kwestionariusze zebrane od Instytucji Zarządzających PROW. Umieściłem ten raport na VIIMA.

Dla mnie, najważniejsze jest pytanie - w ilu PROW obowiązuje procedura wyboru projektów współpracy międzynarodowej przez same LGD i... dlaczego nie jest to praktyka stosowana przez wszystkie Instytucje Zarządzające. [...] W Polsce możemy umieścić projekty współpracy międzynarodowej w LSR, ale by zrealizować projekt, musimy złożyć do instytucji pośredniczącej wniosek wg stosownej [innej niż przy realizacji większości LSR] procedury dla projektów współpracy i nasz wniosek musi spełnić ... krajowe kryteria⁷.

W dokumencie "Wytyczne dla realizacji projektów współpracy LGD w Programach Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020."⁸ Projekt 11/10/2013, aktualizacja: 19/11/2014 (umieściłem go na VIIMA) w punkcie 4.2. Wybór projektów współpracy, zaprezentowane są dwa sposoby wyboru projektów:
4.2.1 Wybór przez lokalne grupy działania (LGD),
4.2.2. Wybór przez Instytucje Zarządzające.

Z tym, że jest tam zawarte zdanie: "*Byłoby idealnie, i jest to najbardziej zgodne z zasadami podejścia LEADER/RLKS oraz jest zdecydowanie najbardziej zalecane, aby LGD umieszczały projekty współpracy w swoich LSR*"⁹.

¹ Peter Toth – Przewodniczący Grupy, pracownik Punktu Kontaktowego Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD)

² PWG – Practitioner-led Working Group (grupa robocza złożona głównie z praktyków)

³ TNC – TransNational Cooperation (międzynarodowa współpraca)

⁴ Platforma internetowa, na której pracuje PWG

⁵ Oryginalny tytuł: "Key lessons about cooperation under LEADER. Overview of results from the 2007-2013 period"

⁶ Oryginalny tytuł: "The State-of-play of the implementation of Rural Development Programme Measure 421 in the EU-27"

⁷ Chodzi tu o zwrócenie uwagi na sytuację konfliktu: projekt umieszczony w LSR winien odpowiadać na lokalne potrzeby i uwarunkowania, tymczasem w procedurze dla projektów współpracy, projekt musi odpowiedzieć na kryteria ustalone na poziomie krajowym przez Instytucję Zarządzającą (MRiRW)

⁸ Oryginalny tytuł: "Guidance For Implementation Of The Leader Co-Operation Activities In Rural Development Programmes 2014-2020"

⁹ Tu warto zwrócić uwagę, że jest czymś innym umieszczenie przez LGD projektu w LSR, a czym innym jest samodzielny wybór projektu przez LGD – w Polsce, LGD mogą same decydować o umieszczeniu projektów

W ppkt 4.2.1, możemy znaleźć także: *"W takim przypadku, budżet współpracy jest alokowany dla LGD wraz z alokacją dla realizacji LSR. **LGD wybiera projekty współpracy, tak jak jakkolwiek inny projekt w ramach LSR.** Rola zaangażowanych instytucji jest w związku z tym również taka sama, jak w przypadku innych projektów chociaż prawdopodobnie może być więcej czynności, które partnerzy projektu muszą wykonać, aby uzyskać zatwierdzenie realizacji projektu od stosownej instytucji."*

Ale w następnym akapicie znajdujemy: *"Jednak istnieje również możliwość umniejszenia prawa LGD wyboru projektów współpracy na rzecz IZ, bo projekty współpracy nie są tylko lokalnymi projektami, ale mają szersze oddziaływanie terytorialne. IZ może w związku z tym uznać za ważne, aby w ramach procedury wyboru projektów współpracy: ogłaszać konkursy składania projektów, ustalać komisje konkursowe dla wyboru projektów współpracy, określać jednolite kryteria, w tym zastosować podejście tematyczne dla wszystkich LGD w obszarze programu."* I taką sytuację mamy w Polsce i prawdopodobnie w większości innych PROW. Jest to paradoks, że projekty TNC umieszczone w LSR spełniają priorytety danej LSR (w związku z tym są w niej zawarte), ale mogą nie zostać zrealizowane, ponieważ nie spełnią kryteriów krajowych. Argument o "szerszym oddziaływaniu terytorialnym" nie jest dla mnie jasny i dlatego nie jestem przekonany o potrzebie wyboru projektów TNC przez IZ.

Wybór projektów TNC przez LGD jest bardziej prosty, ponieważ nie potrzebujemy innej procedury i "uproszczenia w realizacji PROW" są pierwszym priorytetem ENRD! Jeśli LGD mają zapewnione środki "na swoim koncie" i decyzje są zależne tylko od nich – to tworzenie projektów współpracy międzynarodowej z innymi partnerami jest znacznie łatwiejsze. Jeśli LGD potrzebują wnioskować do IZ, spełniać kryteria krajowe lub konkurować z innymi LGD - to jest to duże utrudnienie dla tworzenia projektów współpracy międzynarodowej. Wybór projektów TNC przez LGD jest również bardziej elastyczny odnośnie tego, kto jest promotorem projektu¹⁰.

Moja propozycja – "idealna" procedura to ta, przedstawiona w pkt. 4.2.1 „Wytycznych dla realizacji projektów współpracy LGD w Programach Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020” bez żadnych umniejszeń praw LGD do wyboru projektów współpracy.

Pozdrawiam,
Krzysztof Kwatara

współpracy w LSR, ale wyboru projektów (oceny wg kryteriów zawartych w stosownym rozporządzeniu dla uzyskania wymaganej ilości punktów) dokonuje Urząd Marszałkowski lub jego agenda.

¹⁰ Wnioskodawcą projektu współpracy mógłby być dowolny uprawniony do realizacji LSR podmiot, z LGD włącznie (na zasadzie projektu własnego)